

A főtérről melletti utcák a 0-s övezetbe kerülnek

Januártól változnak a parkolódíjak

Fotó: Nagy Tibor

A marosvásárhelyi tanács legutóbbi ülésén módosította a fizetőparkolási szabályzatot, az új előírások 2020. január 1-től lépnek érvénybe. Nemcsak a díjszabások, hanem az övezetek besorolása is változik, illetve a kedvezményezettek körét is jelentősen leszűkítették. A változásokról Todoran Valert, a piacgazgatóság parkolórendszer működtető osztályának vezetőjét kérdeztük.

Antalfi Imola

A tanács által elfogadott határozat értelmében a díjszabások változnak. Az osztályvezető szerint azonban nem minden esetben drágulásról van szó.

– A 0-s és az 1-es övezetekben valóban drágulni fognak a parkolási díjak, mégpedig a következőképpen: a 0-s zóna esetében a félórás parkolás 3 lej lesz (jelenleg 2 lej), az egyórás 5 lej lesz (jelenleg 3 lej). Itt a cél a zsúfoltság csökkentése. Az 1-es övezetben a félórás díj 2 lej lesz a

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDŐBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

A hely szelleme

Mind hasonlítanak, mégis mind eredetiek ezek a festők. Igen, erről van szó! Az eredetiségről. Mert ha a festészet vagy bármilyen más művészet egyetemességét úgy értelmezzük, hogy mindegy, hol született, milyen körülmények közt alkotott egy festő, akkor tévúton járunk. Az egyetemesség a közös nyelvet jelenti, ám az bizony nemcsak morális, hanem esztétikai kérdés is, hogy ezen a közös nyelven ki milyen sajátos üzenetet közvetít.

3.

Véget ért az előzsűrizés, 49 kisfilm a versenyprogramban

Az idei fesztiválra a tavalyinál félszázal több alkotást, 1100 rövidfilmet neveztek be 74 országból, emellett további 14 ország koprodukcióban készült filmek révén képviselteti magát. A beküldött munkák közül 701 kisjátékfilm, 147 animáció, 146 dokumentum-, 106 kísérleti film.

5.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilálgatás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérelésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

ABSZOLÚT MALÓR

OKTÓBER

5., szombat
A Nap kel
7 óra 25 perckor,
lenyugszik
18 óra 55 perckor.
Az év 278. napja,
hátravan 87 nap.

IDŐJÁRÁS

Többnyire esős idő
Hőmérséklet:
max. 15 °C
min. 5 °C

Isten éltesse!

Ma AURÉL,
holnap BRÚNÓ, RENÁTA
napja.
BRÚNÓ: ófelnémet eredetű,
jelentése: barnamedve.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2019. október 4.

1 EUR	4,7483
1 USD	4,3241
100 HUF	1,4278
1 g ARANY	209,7582

Úti beszámoló a Női Akadémián

Úti beszámolóval indítja előadásai őszi évadát a Női Akadémia. Márton Zólyomi Annamária képes kubai úti beszámolót tart október 8-án, kedden 17.30-tól a Bernády Házban (Horea utca 6. szám). A belépés díjtalan, a szervezők további rendezvények megszervezése érdekében adományt köszönettel elfogadnak.

A PSD felkészült az ellenzékbe vonulásra

Ha átmegy a bizalmatlansági indítvány, ellenzékéből harcolunk majd az államfői tisztségért és a választási győzelemért, hogy a Szociáldemokrata Párt (PSD) ismét visszaszerezze a kormányzást – jelentette ki csütörtök este Viorica Dăncilă kormányfő. A miniszterelnök hozzátette, hogy ha az indítványt megszavazzák, a lehető leghamarabb új kormányt kell felállítani. „Jöjjenek, és minél hamarabb állítsanak fel egy kormányt. Én nem támadom az ellenzék, hogy bizalmatlansági indítványt nyújt be, mert ez az ellenzék demokratikus eszköze, de az, ahogyan kommunikálnak a négyszázezer elbocsátandó állami alkalmazottal, hogy nincs pénzünk nyugdíjakra és bérekre... Nálunk van a második legnagyobb gazdasági növekedés Európában. Ahelyett, hogy örülnének, ezt kritizálják” – mondta Dăncilă. A Nemzeti Liberális Párt (PNL) által kezdeményezett és a többi parlamenti párt által (a PSD kivételével) aláírt bizalmatlansági indítványt kedden nyújtották be, és a jövő csütörtökön szavaznak róla a parlament két házának együttes ülésén. A kormány megbuktatásához 233 támogató szavazatra lesz szükség. (Agerpres)

Búcsú Dienes Sándor professzortól

Dr. Ábrám Zoltán egyetemi tanár

Dienes Sándor professzortól búcsúzunk, akinek szép, tartalmas, örömteli életet ajándékozott a Fennvaló mind családi, mind szakmai, mind közösségi téren. Egy teljes és időskorában is önállóan megélt élet, amely során mindenkor hű volt önmagához, tanítványaihoz, betegeihez, barátaihoz, szomszédaihoz, családtagjaihoz. A szülőföldhöz, a hazához és az országhoz, a transzilván eszméhez, az emberiség kultúrájához. Szakmájánál fogva a foglalkozási betegségek csökkentésének a jelentőségéhez. Az egykori Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Intézet (MOGYI), későbbi MOGYE szellemiségéhez, a magyar nyelvű orvosi és asszisztensképzés nemes ügyéhez. Szakmáját több mint fél évszázadon át oktatta az orvostanhallgatóknak és a fiatal orvosoknak, később a le-

endő egészségügyi asszisztenseknek, miközben szerteágazó tudományos tevékenységet fejtett ki. Neves hazai és külföldi szakmai konferenciák résztvevője, szervezője, előadója volt, miközben azon munkálkodott, hogy a munkaorvostani szaknyelv anyanyelven közvetítődjen az orvosokhoz és betegekhez.

A példátlanul hosszú és tartalmas oktatói életpálya rövid méltatásra szorul. Dienes Sándor Lajos 1925. július 3-án született Kolozsvárott, kiemelkedő képességei már diákkorában megnyilvánultak. Az érettségét követően az 1944-es világháborús esztendő viszontagságai miatt csak a következő évben jelentkezhetett egyetemi képzésre; igaz, 1945-ben egyszerre két karra iratkozott be. Földrajz-földtan szakos tanári diplomát a *Bolyai Tudományegyetem* természettudományi karán szerzett 1949-ben. Az orvosi egyetemet Marosvásárhelyen vé-

gezte az ott induló első évfolyammal 1951-ben, de már egyetemista korában, 1950-től tanársegédként tevékenykedett. 1957-től a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Intézet adjunktusa, a munkaorvostan-előadója, a foglalkozási betegségek klinikájának az alapítója Marosvásárhelyen. 1977-től nyugdíjazásáig a munkaorvostani diszciplína tanszékvezetője, 1981-től egyetemi tanárként, amely címet már egy évtizeddel korábban elnyert Nyugat-Berlinben ottani ösztöndíja végeztével. 1990-től doktorátusvezető, 1991-ben sokadmagával együtt kényszernyugdíjazta a marosvásárhelyi orvostudományi kényszerpályára terelő politikum. 1999-ig konzulens egyetemi karrier máris gazdag oktatói, kutatói, gyógyító tevékenységet feltételez.

Dienes professzor pedagógusi pályafutása mégsem ért véget, még

Januártól változnak a parkolódíjak

(Folytatás az 1. oldalról)

jelenlegi 1,5 lej helyett, az egyórás 3 lej a jelenlegi 2 lej helyett, és az egynapos parkolódíj 9 lejről 10 lejre drágul. Ezzel szemben a 2-es övezetben a félórás díj 1,5 lejről 1 lejre csökken, az egyórás 2 lejről 1,5 lejre és a napi parkolódíj 9 lejről 5 lejre. A cél az volt, hogy az 1-es és a 2-es parkolási zónákban az eddigi szabályzattól eltérően különböző díjszabás legyen – tudtuk meg Todoran Valertől. Mint ahogy azt is, hogy a tarifák módosítását a szakbizottságok javasolták. A fizetőparkolást működtető szakosztály javaslata a parkolódíj kifizetésének elmulasztása esetére kiszabható bírságra vonatkozott. Eddig ugyanis nem volt meghatározva, hogy ha valaki órákig parkolt egy bizonyos övezetben, mennyit kell kifizetnie még aznap éjfélig, a gépkocsi-tulajdonosok általában az övezeti díjszabást utalták át. Januártól ilyen esetekben 25 lejt kell fizetni még a bírságolási jegyzőkönyv kibocsátásának napján éjfélig, az azt követő 48 órán belül 50 lejt, ha ez nem történik meg, a bírság 200-500 lej közötti. Ez alól a 0-s övezet kivétel, itt nem egyszeri, hanem a parkolás minden két órájára számított 25 lejt kell a nap végéig befizetni.

A városközpontban lakóknak azonban rossz hír, hogy a 0-s övezetet kiterjesztették a főter mellett kis utcákra is: az Enescu, a Városháza, az Ifjúsági, a Brăila, a Sáros utca is immár „bepirosodik”, vagyis az itt lakók már 1-es övezetbe tartozó parkolóhelyeket kell találniuk autójuknak. A közhivatalokban dolgozó alkalmazottak sem foglalhatják el parkolóbérlettel mintegy fél napra a kis utcákat, a 0-s övezetnek megfelelő díjat kell fizessenek, és a szabályzat értelmében 2 órát parkolhatnak. Az eddigi kedvezményezett körét is alaposan leszűkítették. Az új szabályzat szerint nem vásárolhatnak többé félórán bérletet a hibrid meghajtású autók tulajdonosai, az egyetemisták, a családorvosok, a nyugdíjasok, a forradalmárok, bizonyos közintézmények alkalmazottai, illetve a közintézmények esetében 5 hivatali autóra járó kedvezményt is megvonták. Mindössze a háborús veteránok, a politikai foglyok, a deportáltak részesülnek 50 százalékos árkedvezményben, ingyenesen pedig a fogyatékkal élők parkolhatnak, azok, akik elektromos meghajtású autót tulajdonosai, valamint a mentőszolgálat, rendőrség, tűzoltóság autói. A fogyatékkal élők a piacigazgatóság székhelyén tudják kiváltani a jogosultságot igazoló engedélyt.

Parkolási díjat sms-ben, online alkalmazással lehet fizetni, illetve a jegyárusoktól lehet jegyet vásárolni. Mivel az új szabályzat csak januártól lép érvénybe, a már megvásárolt jegyek, bérletek a lejáratú ideig érvényesek maradnak.

Todoran Valer hangsúlyozta: a parkolási díjából bevételezett összegeket a parkolók korszerűsítésére fordítják.

– Gyakorlatilag augusztus 12-től vittük át a parkolórendszert oly módon, hogy a díjak is hozzák folynak be. A polgármesteri hivatalnak fizetendő éves összeget a tanács múlt heti ülésén megnövelte, azaz 1,07 millió lej mellett az üzleti forgalom 10 százalékát kell átutaljuk a városkasszába, a bevétel többi, nálunk maradó részéből

Fotó: Nagy Tibor

korszerűsítjük a parkolókat, jelzőtáblákat szerelünk, ahol szükséges, és jegyautomatákat. Idén például szeretnénk a Színház, illetve a BRD mögötti parkolót leaszfaltozni, a helyeket kijelölni – tette hozzá az osztályvezető.

A parkolórendszer működtető szakosztálynál jelenleg 10 alkalmazott ellenőrzi a parkoló autókat, kettő közülük kizárólag a városközpontban (ahol egy átlagos napon közel 900 félórás és órás parkolójegyet adnak el), de még legalább négy személyt fognak alkalmazni.

két évtizeden át nyugdíjasként a Református Asszisztensképző Iskola óraadó tanára volt, és rendkívül aktív szerepet vállalt a leendő egészségügyi asszisztensek állami vizsga-dolgozatának irányításában. *Előrehaladott kora ellenére a leghűségesebb tanárnak számított, és egyedi teljesítménynek számít, hogy összességében hét évtizedet töltött a katedránál.* Megalapozott szaktudása, széles körű általános műveltsége, rendkívül sokrétű személyisége már-már legendássá tette. Nevéhez fűződik a marosvásárhelyi vívószerződés megalapítása; egyébként ő maga részt vett a római olimpián. Munkásságáért számos díjat és elismerést kapott, mint az MTA *Arany János-érem*, a *Magyar Érdemrend tisztikeresztje*, *Pápai Páriz-díj*. Szakmai körökben rendhagyónak számító teljesítményként megemlítem, hogy két éve, 92 éves korában tudása és tapasztalatai összegzőképpen jelent meg életművét kiteljesítő munkaorvostankönyve.

A szűkebb család gyászában osz-

tozom, miközben a tágabb szakmai közösség, a Közegészségtan Tanszék, az orvosegyetem és az asszisztensképző iskola részvétnyilvánítását közvetítem. A magam és még nagyon sokunk nevében megköszönöm a Mesternek, Dienes Sándor professzornak, hogy tanítványa lehettem. Nemrég részt vett a harmincéves egyetemi találkozómon, egy bő héttel ezelőtt lakásán beszélgettünk múltiról és jelenről. Távozásomat követően szokásához híven még integetett felém a tömbházlakása ablakából. Ez az utolsó karlendítés a felvillanó lélek és szellem örökkévalóságát hirdette.

Hiszem és vallom, bár minden pedagógus életében bekövetkezik az utolsó tanóra, és minden ember életében a földi búcsú pillanata, a jó tanár, a hivatását mély meggyőződéssel végző mester szavai úgy élnek tovább tanítványaiban, amint a nemzet tavaly elhunyt költője, Kányádi Sándor szavai hirdetik: „Aki megért/ s megértet/ egy népet/ megéltet.”

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270. közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

SZERKESZTETTE:
KAÁLI NAGY BOTOND
1404. sz., 2019. október 5.

Szabó Lőrinc

Sötétség, holdfény

*Először fecskék, később denevérek
hasogatták az estét; a hegy is
függönyözte kék arcát és a nádas
eldajkálta a síró szeleket.
Jött a sötétség... Reszkető keze
megtapogatta kunyhóm falait,
nagy árnyakat bontott ki és bemászott
udvaromra a kerítésen át.
Ott megpihent; aztán anyagtalan
testével óvatosan eltakarta
az ablakokat, a kereszteket,
s hogy megmérgezze csillogó vizét,
vén kutunkba is leereszkedett...
Már félni kezdtem; de a hegytetőkön
előgurult a Hold... S ím: a halott-
fehér fényben fekete bivalyok
ballagtak át a szétfolyó mezőkön.*

1957. október 3-án, 62 évvel ezelőtt, 57 éves korában hunyt el a Kossuth-díjas költő, műfordító, a modern magyar líra egyik legnagyobb alakja.

Kusztos Endre: Utcarészlet (1970)

Fotó: Nagy Tibor

Vass Tamás: A győztes (1981)

Fotó: Nagy Tibor

A hely szelleme

Markó Béla

Azt szokták mondani, hogy a képzőművészet sokkal egyetemesebb közlésforma, mint az irodalom. Bár nekem éppen az irodalom a hivatásom, elismerem, hogy formákkal és színekkel könnyebben tudjuk megértetni magunkat a föld bármely részén. Egy-egy gesztus vagy arckifejezés szinte mindenütt ugyanazt jelenti, miközben a nyelv csak akkor alkalmas az igazán árnyalt közlésre, ha ugyanaz az anyanyelvünk. A különböző nemzetek be vannak zárva saját nyelvükbe, és csak fordítással tudnak kitörni onnan. Ezért is tekinti büntetésnek a bábéli soknyelvűséget a Biblia, és van is ebben igazság, hiszen a műfordítók a megmondható, hogy egy verset például hüen tolmácsolni egy másik nyelven már-már lehetetlen. Minden nyelv mögött más-más történelem van, máshonnan jönnek a szavai, más a hangzásuk, és ezáltal más asszociációkra készítetnek minket. Persze ettől vagyunk magyarok, románok, németek, szerbek, szlovákok, és így tovább. Irigylem mégis azokat, akiknek valamilyen kézzelfogható anyag, kő, bronz, fa, vászon, papír, festék segítségével kell kommunikálniuk, és ami a kezük alól kikerül, érthető fehéreknek vagy színes bőrieknek egyaránt. Itt nálunk, Erdélyben vagy egész Kelet-Közép-Európában mennyivel egyszerűbb a történelmi, kulturális, vallási különbségeken túltenni magunkat, ha szó nélkül elgöngyörködünk egy Brâncuși-szoborban vagy egy Nagy István-festményben. A gömb mindenütt gömb, a kocka mindenütt kocka, a kék mindenütt kék, a zöld mindenütt zöld, a szimmetria mindenütt szimmetria.

Festészeti kiállításon vagyunk. Igen, ezek a festmények nemcsak Marosvásárhelyen szépek, hanem a földkerekségen bárhol. Legfeljebb azt panaszolhatnánk, hogy hiába ez az egyetemes nyelv, ha egy-két országgal arrébb már esetleg nem is hallottak az itt kiállított munkák szerzőinek többségéről. Ezért is fontos feladat megmutatni legalább egy-két reprezentatív festménnyel vagy grafikával ezeket az életműveket. Ha Szepessy Lászlónak csupán annyi lett volna a célja, hogy harminchét kiváló művész majdnem másfél száz művét elhozza ide, és próbálja ily módon az emlékezés, emlékeztetés felelősségét is megosztani velünk, már ezért is kijár neki minden elismerésünk. Csakhogy nem csupán erről van szó. Ugyanis van ebben az egészen egy különös elmentmondás. Valami nem talál, úgymond. A marosvásárhelyiségre gondolkodok. Lehet-e ez szempont egy válogatáskor?

Mert hát természetesen lenyűgöző magánygyűtemény ez, több generáció elsőrangú festőinek munkáiból, az 1893-ban született Bortnyik Sándortól az 1961-es Pál Péterig, túlnyomórészt tájképekből, portrékból, de bibliai jelenetekből vagy aktokból is. De mitől marosvásárhelyiek? Hiszen látszólag helytől függetlenül is érthetők ezek a művek, elhelyezhetjük őket egy tágabb kontextusban, eszünkbe juthat Albert Lászlóról Jackson Pollock, Vass Tamásról Hieronymus Bosch vagy Gross Arnold, de egymással is összevethetjük az itt szereplő művészeket, mondjuk, Olariu Gheorghe és Simon Endre lebegő nyármenti festményeit Sükösd Ferenc robusztus parajdi sóhegyeivel vagy Szécsi András zaklatottabb tájképeivel, és el lehet tőprengeni (Folytatás a 4. oldalon)

A hely szelleme

(Folytatás a 3. oldalról)

azon, hogy Incze István nem ugyanazt az erdőrészletet festette-e meg 1973-ban, mint Siklódy Tibor 1967-ben. Vagy vajon miért megy közelebb a tárgyakhoz, az emberekhez Józsa Nemes Irén, mint mások?

Mind hasonlítanak, mégis mind eredetiek ezek a festők. Igen, erről van szó! Az eredetiségről. Mert ha a festészet vagy bármilyen más művészet egyetemességét úgy értelmezzük, hogy mindegy, hol született, milyen körülmények közt alkotott egy festő, akkor tévúton járunk. Az egyetemesség a közös nyelvet jelenti, ám az bizony nemcsak morális, hanem esztétikai kérdés is, hogy ezen a közös nyelven ki milyen sajátos üzenetet közvetít. Nem tudom, Gauguin Tahiti nélkül egyáltalán számoltartanánk-e, de biztos, hogy azok a földnehéz idomok, azok a buja trópusi hajlatok teszik milliók számára felejthetlenné egész életművét. Azt sem tudom, hogy amennyiben Csontváry Kosztká Tivadar nem ismeri meg a cédrusok világát, Libanont vagy akár Jeruzsálemet, ugyanolyan nagy festőnek gondolnánk-e ma, mint így. Gauguin, Csontváry, Dalí vagy Aba-Novák eredetiségét mindenképpen a hely is adja. A genius loci. Egy adott hely formái és színei. Nem kell feltétlenül a szülőföldre gondolni, hanem egy olyan tájra, amely megérintette a festőt. A hely szelleme nélkül egyetemesség sincsen, csak semmitmondó általánosság, ügyes utánzás vagy utánérzés. Ezért is van igaza Szepessy Lászlónak, amikor Marosvásárhelyről Marosvásárhelyig hordoz körbe minket ezekkel a képekkel, és azt sugallja, hogy van valamiféle marosvásárhelyiség mindazoknál a festőknél, akik itt születtek, vagy itt tanultak, innen mentek el, vagy itt telepedtek le. Nem kitaláció ez a Marosvásárhelytől Marosvásárhelyig tartó különös utazás a képek között, nem azért adta ezt a címet Szepessy László, hogy valahol hátrált szabjon a válogatásnak, de a marosvásárhelyiség, tágabb értelemben az erdélyiség tényleg megkülönböztető sajátossága a mi itteni festészetünknek. Máshol nem született volna meg pontosan ugyanez. Egyszerűen azért, mert máshol mások a dombok, a hegyek, sőt, még Erdélyen belül is különbözik a nyárádmonti gircses-göröcsös, emberi léptékű dombvidék a megbillenő gyergyói ég napsugárnyalábjaival, a csiki vagy háromszéki medencék körkörös horizontjától, vagy akár a szilágysági és kalotaszegi hepehupák súlyos, sok százezer éven át lekerekített formáitól. Nem véletlen, hogy ezen a tárlaton nem a várost láthatjuk elsősorban, legfeljebb a sokkal természetközelebbi falut, és persze magát a tájat. Vagyis nem az ember által alkotott építményeket, hanem Isten épületeit, különböző domborzati formákat. Még a mindig rendkívül tudatos, a textúrával folyton kísérletező Nagy Pál szépséges aktján is ez a tájszerűség ragad meg. Olyan a meztelen test, mint egy erdélyi táj, a vörös haj forrósága, a háttér habzó felhőtölulása, a mell és a has

napsütötte világossága alatt ott feketélik az ágyék, mint egy szurdok, amelyben megbújik az éjszaka. Vagy Román Viktor *Kék madonnája* is táj. Míg Gauguin asszonyai a tahiti földhöz igazodnak domborulataikkal, a *Kék madonna*, ugyanolyan vaskosan egyébként, tán az erdélyi égből van összegyúrva. Ezeket a képeket máshol nem lehetett volna megfesteni. Talán egyik-másik festőnek az is volt a drámája, hogy elment innen, és másutt nem lelte meg, amire itthon már egyszer rátalált tulajdonképpen. Ha pedig rátalált valamire, miért keresné azt másfelé? Balázs Imre nagyszerű festészetében törést jelentett például, hogy itteni sötét, barázdabarna, szilvakék, málnavörös színeit, a

Nyilka Róbert: Házak (1967)

Incze István: Faluszéle (1957)

Bordi András: Fiú kalappal (1978)

meg-megomló marok tompa sárgáit nem lelhettem fel máshol. Nem beszélve arról az életérzésről, amelyben benne van a túlélés, a lázadás, a szembefordulás a zsarnoksággal. Mint ahogy erdélyi közérzet a végtelen gúny és megvetés is, például Vass Tamás 1981-es remekművű grafikáján, amelynek címe *A győztes*. Aki a diktatúrát természetesen tanulmányozni akarja, időzzön el néhány pillanatra a rajz előtt, és rá fog jönni, miért lesz végül a győztesből vesztes. Mert minden diktatortól vesztes lesz előbb-utóbb. Azokból is, akik ágyban, párnák közt végzik, hiszen a piramis, amit emberi testekből építettek, úgyszólván összeomlik.

Sokáig folytathatnám még a felsorolást. Mondjuk, Haller József megrázó *Pietás*-tájával, amelyen nagyon öreg már a

Megváltó, de Mária még fiatal. Mintha múlt lett volna a jövőből a Golgotán is, akárcsak Erdélyben nagyon sokszor. Vagy milyen egyszerű, és mégis mennyire szimbólumokkal terhes Ambrus Imre *Jézusa*. Ez az egész kiállítás egy történet valójában. Sokunk története. Az enyém is. Amikor 1974-ben Marosvásárhelyre kerültem, az itt szereplő festők közül még többen itt éltek, megismerhettem őket. Ma már lezárt életművek ezek többnyire. Szinte elképzelhetetlen, milyen gazdag volt Marosvásárhely képzőművészete, hány és hány igazi mester alkotott itt, és hogyan nőtt ki ebből az állandó lázas egymásra figyelésből egy új nemzedék, a MAMU generációja, akik közül sokan nagyjából velem egyidősek voltak, én nyitottam meg első közös tárlatukat Mikházán. Abból a generációból György Csaba és Kuti Dénes festményei itt is láthatók. Vannak hiányzók minden nemzedékből, de csak azért, mert hál' istennek ennél a rendkívül gazdag válogatásnál is gazdagabbak vagyunk. Most éppen nincsen itt munkája többek közt Kákonyi Csillának vagy Barabás Évának az idősebbek közül. De ami ebben az anyagban mindenképpen teljes, izgalmas, sőt, gyönyörködtető: az maga a marosvásárhelyiség. Reprezentatív tárlat ez, mert pontosan mutatja, hogy honnan jöttek, merre tartanak a marosvásárhelyi művészek.

Szepessy Lászlóval minket látszólag politikai barátság köt össze, de ez nem egészen igaz: én őt a nyolcvanas évek második felében úgy ismertem meg, hogy marosvásárhelyi fiatal képzőművészekről kellett írnom, talán az Utunk Évkönyvbe, és amikor Barabási Győző munkáit szerettem volna látni, barátaim Szepessy Lászlóhoz irányítottak, mert ő sokat tud az új generációról. Így is

volt. Tudor negyedbeli lakásukban csak hozta elém az újabb meg újabb képeket. Azok a fiatalok mára már megöregedtek, nagyon sokan el is mentek innen, sajnos. Viszont Szepessy László lelkesedése a képzőművészet iránt nem lankadt. Persze lelkesedni bárki lelkesedhet. De érteni is kell a művészetnek. Aki ezeket a képeket összegyűjtötte, nyilvánvalóan ért hozzá. Tessék megnézni ezt a válogatást, és egyúttal tessék elgondolkozni, hogy megbecsüljük-e igazán azokat, akik a következő nemzedékek számára intézményesen vagy egyszerűen magányos műértőként át akarják menteni a remekműveket, amelyek egyébként esetleg feledésbe merülnek. Ezen a tárlaton is vannak olyan festők, akikről talán egyre kevesebben tudnak, pedig mind többen kellene hogy ismerjék őket, Kraft Lászlótól Nyilka Róbertig. Az egyetemesség végül is Marosvásárhelyből, Erdélyből, Párizsból, Libanontól vagy Tahitiből táplálkozik, elvont egyetemesség nincsen. Mint ahogy marosvásárhelyiség is annyi van, ahány izlés vagy értékrend elképzelhető. Ha fogynak a művészek vagy a művészetkedvelők, fogy a marosvásárhelyiség is.

Legyünk őszinték, Marosvásárhelyen ma is sok jó művész van, mégis szegényesebb a képzőművészeti élet, mint a diktatúrában. Ennek sokféle magyarázata lehetséges. Ne magyarázgassuk, hanem próbáljunk tenni ellene. Mint például Szepessy László. Marosvásárhelyisége egyéni, válogatása rá jellemző, és ezáltal nemcsak kurátora, hanem szerzője is ennek a kollektív tárlatnak. Az ő szemével látjuk, hogy mi volt, mi van. Csak-hogy én a magam marosvásárhelyiségét is felfedezni vélem ezeken a falakon. Falusi nosztalgáimmal, kisvárosi vágyaimmal, nagyvárosi hiányérzeteimmel együtt. Remélem, hozzám hasonlóan ki-ki megtalálja itt a saját marosvásárhelyiségét. Azok is, akik csak egy óráig vagy egy napig marosvásárhelyiek éppen. Marosvásárhelyinek lenni itt, ebben a pillanatban annyit jelent: szeretni a művészetet, szeretni a marosvásárhelyi festőket.

Elhangzott a Szepessy László gyűjteményéből rendezett Marosvásárhelytől Marosvásárhelyig című festészeti kiállítás megnyitóján, október elsején a Kultúrpalota földszinti Art Nouveau galériájában. A rendkívül gazdag tárlat október 18-ig látogatható.

27. Alter-Native nemzetközi rövidfilmfesztivál

Véget ért az előzsűrizés, 49 kisfilm a versenyprogramban

Novemberben ismét megkezdődik Marosvásárhely és Erdély egyik legrégebbi filmes szemléje, kulturális eseménysorozata, az Alter-Native nemzetközi rövidfilmfesztivál. A huszonhetedik alkalommal sorra kerülő filmes szemle első hírei közé hagyományosan az előzsűri értékelésének eredménye tartozik:

a szemlélt megelőző év során a világ bármely tájáról küldhetnek versenyprogramba szánt filmet az alkotók, ezen alkotások első rostját képezi az előzsűri munkája. Amint azt a szervezők közleményében olvashatjuk, az idei grémium döntése értelmében negyvenkilenc kisfilm versenyezhet idén az Alter-Native

Incze István: Turbina (1938)

Lux Homini

Kazinczy és Marosvásárhely

Buksa Éva-Mária ny. tanár

„Jót s jól! Ebben áll a nagy titok.”

Kazinczy Ferenc
(Folytatás előző mellékletünkből)

A marosvásárhelyi Teleki Téka gyűjteményében 45, Kazinczy által Teleki Sámuelnek adományozott könyv található. Sajnos a Mester által adományozott „Baróti Szabó Dávid Mejképe lefestve 1788. július 24-kén, festette Kazinczy Ferenc” alkotás elkallódott. Deé Nagy Anikó kutató-könyvtárost idézem: „Kazinczy legszámottevőbb adománya az a 38 kötet, melyet a Teleki-könyvtár katalógusának ötödik, kézírásban maradt kötetében található jegyzék rögzít: Consignatio Librorum, quos spectabilis ac Perillustris Dominus Franciscus Kazinczy Bibliothecae donavit. A könyvek között olyanok is vannak, amelyeknek szerzője vagy kiadója maga Kazinczy (6 cím – 14 kötet). Az időpont feltüntetésének hiányában, feltételezhetően 1818-ban keletkezett a könyvlista.”

Kapcsolatai Teleki Sámuel gróffal hosszú évekre nyúlnak vissza. Már az 1790-es évektől kapcsolatba lépett Teleki Sámuellel. Első levelében arról érdeklődött a hozzáértő bibliofil gróftól, hogy a birtokában levő Artemis Attiláról szóló kódexének mi lehet az ára. Majd 1802-ben családja általi teljes kitaszítása miatti perében arra kérte a kancellárt, hogy „küldjön valakit, aki a rajta esett igazságtalanságban ítélkezik”. Ugyanabban az évben két értékes könyvét adományozza a marosvásárhelyi Tékának, amint fennebb utaltunk rá. 1822-ben a könyvtáralapító Teleki Sámuel halálakor Csereynek azt írta: „Telekit nagyon tiszteltem és szerettem”.

Hazatérése után marosvásárhelyi látogatásának első napjáról, azaz a híres könyvesház meglátogatásáról Teleki Sámuel kancellárhoz küldött levelében 1816. október 11-én így ír: „Azt állítom, hogy annak aki oda belép az álmélkodás által öszverezentetik, valóságos jótétemény ottan lelni Excellenciád igen szépen s igen jól etalálva festett képét.” Majd arról számol be Telekinek, „hogy a kiállított értékes könyveket... nagy gyönyörűséggel forgattam”. Végül a thecarius igyekezetét méltatja: „Az Excellenciád Szabó Andrása nagy nyájasággal láttata velem mindent, aminek megnézéséhez időm volt...” 1817 februárjában, amikor már dolgozik az Erdélyi levelek szövegén, elkészülve a marosvásárhelyi élménybeszámolójával, elküldi azt Teleki Sámuelnek, kérve őt, hogy mondjon véleményt a leírásról, és szolgáltatson adatokat az életnagyságú portré alkotójáról.

(A lokálpatriotizmusomat kérem elnézően – megértéssel – kezelni: szeretném felfedni, hogy városunk nemzetközi hírnévnek örvendő

büszkeségéről, a Teleki Sámuel neves könyvesházáról hogyan nyilatkoztak olyan kultúrtörténeti személyiségek, mint Márai Sándor vagy Németh László. „Teleki épített itt a magyar végeken valamit, ami megáll az időben, mint egy végvár. Egy város, melynek legfőbb jellegzetessége és zarándokhelye ez a könyvekkel és ritkaságokkal tömött empire terem: itt kezd érteni az ember, hogy Marosvásárhely különös elsőrendűen szellemi város” – írta Márai Sándor.

Németh László így vélekedett: „Az alapító egy magyar Göttingát akart Vásárhelyből csinálni, s megmaradt ez a Bibliothéca... Ha valamiképp lehetségessé válna... a Teleki Tékából csinálnék koporsót magamnak.” N. L.: A minőség forradalma, 1935)

Városunkban tartózkodásának második napján Kazinczy találkozott az elaggott, beteg Aranka Györggyel, aki évtizedeken át az erdélyi szellemi és tudományos életnek és nemzeti kultúránknak nagy tudású, így nagy tekintélyű vezére volt. Aranka szomorúan közli vele, hogy anyagi támogatás hiányában 1804-ben a sokrétű és hasznos tevékenységet kifejtő Tudós Társaság megszüntette működését. Bolyai Farkas kollégiumi professzor próbálkozásai az új-

nagydíjáért. A szemlélt immáron a 27. alkalommal szervezi meg a Maros megyei MARDISZ november 6-a és 10-e között, helyszíne ezúttal is a marosvásárhelyi Kultúrpalota lesz.

Az idei fesztiválra a tavalyinál félszázzal több alkotást, 1100 rövidfilmet neveztek be 74 országból, emellett további 14 ország koprodukcióban készült filmek révén képviselteti magát. A beküldött munkák közül 701 kisjátékfilm, 147 animáció, 146 dokumentum-, 106 kísérleti film. A legtöbb rövidfilm – 144 – Spanyolországból érkezett, Iránból 134, Oroszországból pedig 121 alkotás szállt versenybe. A hazai kisfilmek száma jelentősen visszaesett az elmúlt évekhez képest, Romániából mindössze 23 munkát neveztek be a fesztiválra a szeptember végi határidőig, míg Magyarországról 45-öt, azaz megközelítőleg annyit, mint tavaly.

Az előzsűri ezúttal 49 rövidfilmet válogatott be a hozzávetőlegesen 10 órás versenyprogramba, ezek közül 25 kisjátékfilm, 21 animáció, kettő dokumentum-, egy kísérleti film. A versenyprogramba francia és magyar filmből került be a legtöbb – hét-hét, valamint egy francia-magyar koprodukció –, emellett hat spanyol és négy romániai alkotást is megnézhet majd a fesztivál közönsége.

Az előzsűri tagjai voltak: *Durst György* (Magyarország) producer, *Hartyándi Jenő* (Magyarország) független filmes, a Mediawave Film és Zenei Együttlét igazgatója és művészeti vezetője, *Radu Vasile Igazság* (Románia) vizuális művész, filmrendező, a bukaresti I. L. Caragiale Színház- és Filmmű-

vészeti Egyetem professzora, *Németh Előd* (Románia) újságíró, filmkritikus, valamint *Schneider Tibor* (Románia), filmrendező, a Román Televízió operatőre.

A beválogatott filmek listája hamarosan megtekinthető lesz a fesztivál weboldalán, a www.alternativeiff.ro-n.

A fesztivál partnerei: Maros Megyei Tanács, Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem, Balassi Intézet – Bukaresti Magyar Kulturális Központ, Mediawave Alapítvány, Jazz&Blues Club. *Főtámogatók:* Nemzeti Kulturális Alap (AFCN), Románia Kormányának Nemzeti Kisebbségvédelmi Hivatala, Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala, Nemzeti Kulturális Alap és Bethlen Gábor Alap (Magyarország), Communitas Alapítvány. (Knb.)

Kuti Dénes: Ösvény (1981)

raindításra megíusultak. Arankával megvitatták a kor haszthatatlan feladatainak napi teendőit és a közösségi-nemzeti kultúra fejlesztésének lehetőségeit.

Tájékoztatta, hogy a honismeret terén kiemelkedő eredményeket értek el, jelentős magyar, ill. székely történelmi fel-

(Folytatás a 6. oldalon)

Lux Homini

(Folytatás az 5. oldalról)

fedezéseket tettek. Valószínűnek tartjuk, hogy Aranka megajándékozta régi barátját főművének – Erdély története – egy példányával.

Harmadik nap meglátogatta az 1557-ben létesített Református Kollégiumot. Kazinczy, mint volt sárospataki diák, igen örült, hogy a két iskola közti kapcsolatot Marosvásárhelyen büszkén ápolják. Ekkor értesült, hogy a hajdani Schola Particula a Sárospatakról származó professzoroknak és a gyulafehérvári diákoknak megérkezésével 1717-ben református kollégiummá alakulhatott át. A tudós professzorokkal és Bolyai Farkassal való találkozásra is sor került. Nagy és kivételes ünnep volt a kollégium életében! Városunk történetének örökre emlékeztető, történelmi pillanatai voltak ezek az egymásra találások. Kazinczy emlékeztető szavai: „A szépet a nagy mellé...” örökre bevésődtek a jelenlevők emlékezetébe. A feltételezések szerint Kazinczynak – mivel közismert érdeklődése a művészetek és az épített művészet iránt – a harmadik nap még maradt ideje, hogy meglátogassa az akkor még sánccal körülvett hétbástya 17. századi várat és a református vártemplomot.

Minket, marosvásárhelyieket különös örömmel és büszkeséggel tölt el, hogy a magyar kultúrtörténetnek e jeles személyisége, az illusztris irodalmár, a magyar művelődés vezéralakja, Kazinczy Ferenc erdélyi útja során élénk érdeklődéssel fordult városunk, Marosvásárhely kulturális élete felé. Az itt töltött három nap alatt a Bethlen grófok Ebháton (utcanév) levő palotájában szállt meg. Innen indult tovább Andrásfalva felé a Gyulai-birtokra, majd Szebenbe, Dévára, Lugosra, Enyedre, Dedácsra, Kolozsvárra, Zsibóra, Hadadra.

Kazinczy az erdélyi útján átélt élmények végleges formába öntésén végig dolgozott. Egy le nem zárt munkafolyamat volt számára. A '20-as években elküldte a kéziratot Döbrentei Gábornak és gr. Teleki Lászlónak „helyreigazítás végett”. A kapott tanácsok figyelembevételével javította írását, de életében, pénzügyi miatt, nem tudta megjelentetni legsikerültebb prózai alkotását. Csak halála (1831) után publikált néhány részletet a Tudományos Gyűjteményben Vörösmarty Mihály. Könyvformában 1839-ben jelent meg.

A nyelvújítás ügyét diadalra vitte, és 1819-ben Ortológus és neológus nálunk és más nemzeteknél című tanulmányával a két szembenálló felet bölcsen kibékítette. Ebben írja: „Mi ezt a nyelvet szeretni tartoznánk, ha ily szép és a maga nemében egyetlen nem volna

is, mert a miénk”. Kazinczy munkássága nyomán színesebb, gazdagabb, hajlékonyabb lett a magyar beszéd. Az íróktól művészi igényességet követelt. Tehát nyelvünk gazdagítása és szépítése volt a nyelvújítás legnagyobb eredménye. Az ő halhatatlan érdeme, hogy sok évtizedes munkájával eszméileg előkészítette a nemzetétélés ügyét.

KAZINCZY FERENC munkája felbecsülhetetlen jelentőségű irodalomtörténetünk, sőt a magyar nép történelme szempontjából, hiszen Ő és munkássága „híd” volt a 19. században az erdélyi és anyaországi művelődés között. Neki, azaz az Erdélyi leveleknek köszönhetően ismerhette meg a 19. századi magyarországi érdeklődő Erdélyt, annak tájait, embereit, régi hagyományait és újabb törekvéseit. Ő rajongásig szerette ezt az ősi magyar földet! Bizonyosságul álljon itt utleírásának Előszavából a következő gondolat: „Az azt mondom majd azoknak, kik ide jönnek, hogy meglássanak... s reményem, amit én érzek, érezni ők is fogják.” Mindig és mindenhol lelkesen, ódai hangon szólt Erdélyről, Erdély embereiről és szerencséséről, hogy „Erdélyt, ezt az áldott földet láthatta”.

Bár Kazinczy születésének 260. évfordulóján Marosvásárhelyen – sajnálatosan – nem tartanak megemlékezést, mi, magyar kultúránk elhivatott szolgálói nem feledkezhetünk meg róla, mert a Kazinczy-életmű számunkra elsősorban egy életmodell. Nem véletlenül írta Kosztolányi: „Kazinczynak az élete volt remekmű: a művelődés, a kultúra iránti rendkívül mély, folyamatos munkára ösztönző, minden akadályon túllendülő, fegyelmezett, szigorú és becsületes elkötelezettség, cselekvő haza- és nyelvszeretet”.

Végezetül felmerül a kérdés: *Mit adott Marosvásárhelynek Kazinczy Ferenc?*

Az ő irodalomszervezői és írói törekvéseit, valamint irodalmi alkotásait Marosvásárhely (a korabeli értelmiség és kollégiumi diákság) kezdettől fogva méltányolta és befogadta. Szellemi kisugárzása biztatást jelentett, hiszen a nyelvünk, irodalmunk és provinciális izlésünk, sőt egész nemzeti mivoltunk megújítójává magasztosult.

Örökségül hagyta ránk a tiszta erkölcsi értékek tisztelését, valamint nemzetéért és a közjóért való cselekvés parancsát, hangsúlyozván a felvilágosodás tanainak, a tudományos ismeretek elsajátításának fontosságát.

Személyes látogatásakor városunkban kortársai Őt hallgatva megismerhették világszemléletét, „melyen optimizmusának meleg színei ragyogtak át” – Kristóf György: Előszó az Erdélyi levelek új kiadásához. Megsodálhatták sokoldalú ismereteit, művészeti érdeklődését, lelkének gazdagságát. Irodalomszervezői, emberi attitűdjével, elveivel igazi értékeket közvetített. Művelt szellemének átfogó erejét megismerve még inkább gyarapodott tisztelőinek (rajongóinak) száma. És Ő ezt tudta, érezte!

Gyakran emlegette – élete alkonyán is – „az áldott erdélyi földet és kedves, hospitális népét”. Költeményt is írt Búcsú Erdélytől címen. „Soha Erdélyt idegen jobban meg nem szerettem!” – írta dr. Kristóf György irodalomtörténész.

Nos, nem feledkezhetünk meg rendkívül nagylelkű ajándékaról, amit városunk messze földön híres könyvtárának élete során ajándékozott. Arról a Teleki Tékának adományozott 45 könyvről, melyek igen nagy szellemi értéket képviselnek, és ugyanakkor Kazinczy baráti érdeklődésének, illetve segítségének elvülhetetlen bizonyítékai és örök szimbólumai az idők végezetéig.

Mártírúma adta székelly-magyar nemzetünknek az elnyomóink elleni bátor küzdelemre, hősi kitartásra, nemzetünk javát szolgáló állandó felelősségteljes cselekvésre való biztatást. És Ő adta mindannyiunknak és nekünk, marosvásárhelyieknek is legdrágább szellemi kincsünket: az élő és megújított magyar nyelvet. Nyelvtörténetünk egyik legnagyobb formálójaként tiszteljük! Most, november 13. közeledtével nem feledkezhetünk meg a magyar nyelv napjáról, amit a magyar Országgyűlés határozata alapján, 2011 óta a világ magyarsága megünnepel, és ilyenkor a széphalmi Magyar Nyelv Múzeumánál megemlékezéseket tartanak. Az Országgyűlés felismerte, hogy a magyar nemzet összetartozását legfőbb szellemi kulturális örökségünk, nemzeti nyelvünk fejezi ki legjobban.

Itt jegyezném meg: talán vásárhelyi látogatása, példaértékű emberi magatartása és elvei – miszerint irodalmi életünk és nyelvi létünk bizonyos mértékben valóságos fizikai létünk is (az elnémetesítő törekvések ellenében!) – sarkallhatták a kollégiumi diákokat, hogy az 1820-as évtől kezdődően ellenszegültek az Erdélyi Főkonvizstórium azon parancsának, hogy a kollégiumban szüneteken is kötelező németül beszélni a diákoknak. Rebellis tette szánták el magukat: csak magyarul kezdtek beszélni, vállalva a büntetéseket. Feltételezhető, hogy az enciklopédikus tudású Bolyai Farkas a Kazinczyval való beszélgetés és az ő nemzetéért cselekvő életvitele, valamint szellemének biztató kisugárzása hatására 1818-tól németes nevét Wolfgang Bolyairól magyarosította Bolyai Farkas névre.

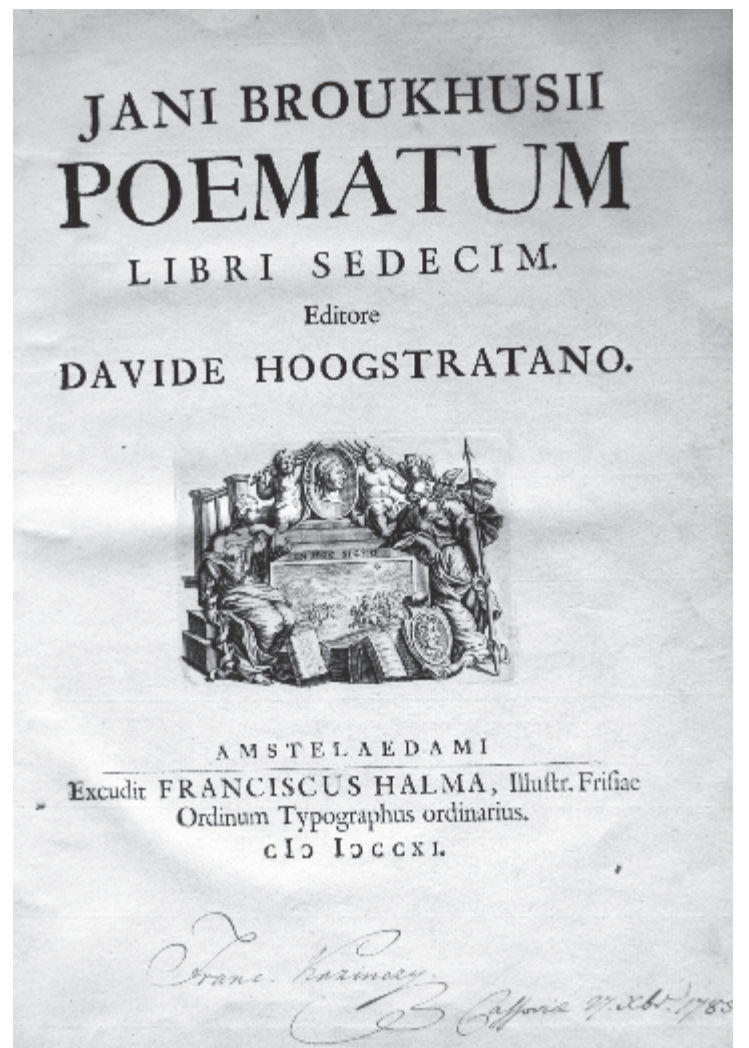
Az ő mindörökké élő hagyatéka, amelyet nekünk, ma élő marosvásárhelyieknek adott, és az idők folyamán minden utánunk következő nemzedéknek adni fog: az a maga személyiségének ideális példája, követésre méltó eszmény, mind egyéni, mind közösségi, nemzeti és emberi vonatkozásban is.

Városunk értelmisége értékelte Kazinczy példás törekvését: a (Ferenc császári) abszolutizmus korában a forradalmi cselekvés útjának járhatatlansága miatt, a jelenre gyakorolt hatása „nyelvi cselekvéssé válik”. Felismerte, hogy a nemzeti elnyomás ellen és a társadalmi haladásért csak eszmei síkon lehetett küzdeni. A történelem Őt igazolta.

Ő ajándékozott meg bennünket Erdélynek olyan egyedül és hiteles leírásával az Erdélyi levelekben, mely történelmi dokumentum, és régi viszonyainkat, ősi kultúránkat megismerni vágyóknak igazi ismeretforrás. Köszönjük, Mester!

A Kazinczy-kultusz egész magyar területen 1859-ben, születésének 100. évfordulóján kezdett felragyogni. És akkor a mi őseink itt Marosvásárhelyen utcát, méghozzá a legismertebb utcát nevezték el Kazinczy Ferenc utcának. Azt az utcát, amelyen a Református Kollégiumban, a tudomány szentélyében munkálkodó professzoroknak házai sorjázta. Ebből volt a régi neve. A vásárhelyiek legnagyobb sajnálatára a trianoni tragédia után a magyar utcák nevét megváltoztatták, így lett Kazinczy utcából Kogălniceanu utca, és ma is ez a neve a volt Kazinczy utcának.

A 260. évforduló közeledtével feltételezem, hogy a széphalmi emlékparkban a dór stílusú mauzóleumnál, a sátoraljaújhelyi Kazinczy-szobornál és Budapesten a Nemzeti Múzeum parkjában elhelyezett Kazinczy-szobornál vagy az Érsemjénben emelt szobránál méltó, szép megemlékezések lesznek. Őszintén sajnálom, hogy jómagam a Ka-

Az Amszterdamban megjelent Jani Broukhusii: Poematum című mű első oldalán látható az író kézirata: Franc Kazinczy. Cassarrie (Kassa), 1785-ben vásárolta

zinczy Ferenc Társaság tagjaként, egy valószínű emlékműnél nem helyezhetem el az emlékezés és hála virágait. Marosvásárhelyen nem lévén szobra, emlékezni, tisztelni csak virtuális emlékművénél tudunk. Ez az emlékmű szép szavakból, lelkek mélyéről fakadó hálából, tiszta gondolatokból, templomi harangzúgásból, a havasi rétek színes virágaiból, madárdalból, a fenyők illatából és Erdély földjének üzenetéből épült.

Egész életművének ismeretében kijelenthetem: KAZINCZY FERENC, aki immár 188 éve átköltözött e földi létből Árkádia békés tájaira, számomra élő szellemi örökség és ragyogó példa, melyből felénk, az utókor emberei felé sugárzik máig ható példája soha el nem halványuló fényvel! Fényember volt Ő!

Marosvásárhelyen, 2019 szeptemberében

Bibliográfia:

Deé Nagy Anikó: *A könyvtáralapító Teleki Sámuel. Erdélyi Múzeum Egyesület kiadó, Kolozsvár, 1997.*

Deé Nagy Anikó: *Gondolatok a marosvásárhelyi Teleki Tékából. Tanulmányok, előadások, cikkek. Pallas-Akadémia Könyvkiadó, Csíkszereda, 2007*

Fried István: *Az érzékeny neoklasszicista. Vizsgálódások Kazinczy Ferenc körül. Kazinczy Ferenc Társaság, Sátoraljaújhely-Szeged, 1996*

Hegedűs Géza: *A magyar irodalom arcképcsarnoka. Trezor Kiadó, Budapest, 1995.*

Kazinczy Ferenc: *Erdélyi levelek. Erdélyi ritkaságok. 16. Szerkeszti Dr. Jancsó Elemér. Bevezetéssel ellátta: Dr. Kristóf György egyetemi tanár. Minerva nyomda, Kolozsvár, 1944.*

Kazinczy Ferenc levele Teleki Sámuelnek. *Érsemjén, 1802. augusztus 6. Közli Biás István, 1907.*

Kazinczy Ferenc levele Teleki Sámuelnek. *Széphalom, 1817. február 8. Közli Gulyás Károly, 1910.*

Kristóf György: *Kazinczy és Erdély. Előszó az Erdélyi levelek 1944-es kiadásához. Művelődés köznevelődési folyóirat – Kolozsvár, 2008/1*

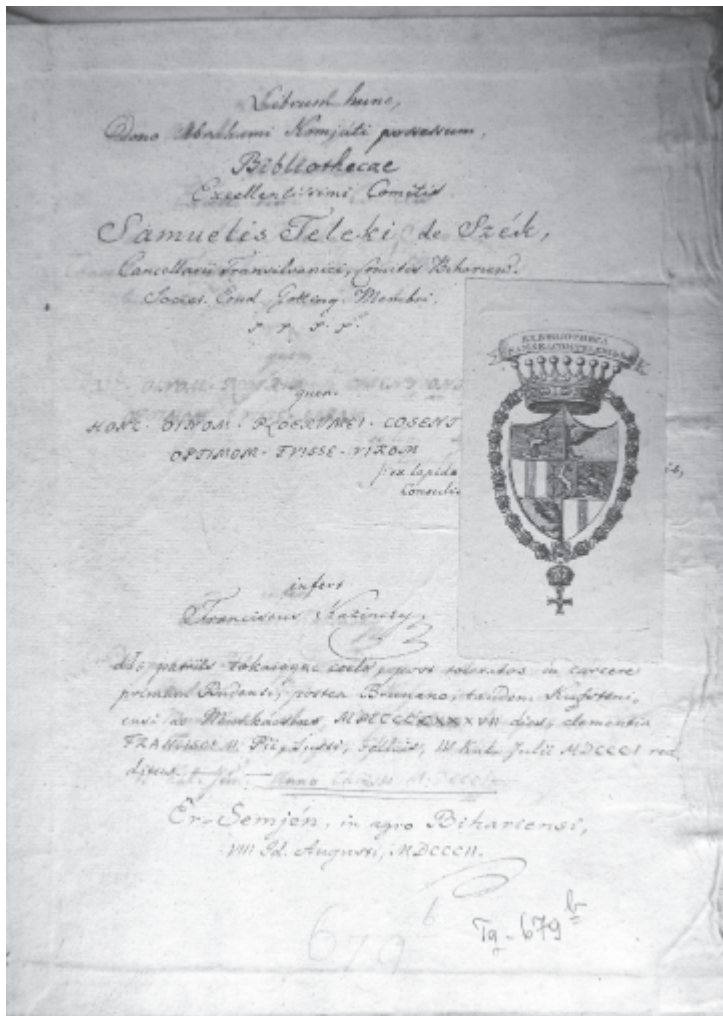
Új magyar irodalmi lexikon. Főszerkesztő Péter Szauder László, Akadémiai Kiadó, 1994.

Webográfia:

<http://www.arcanum.hu/hu/online/kiadvanyok/Spenot-a-magyar-irodalom-tortenete-1/iii-kotet>

<https://enciklopedia.fazekas.hu/palyakep/magyar/Kazinczy.htm>

http://hu.wikipedia.org/wiki/Kazinczy_Ferenc

Kazinczy két latin nyelvű dedikációja a Bibliotheca Teleki számára – az első kelt Kassin 1785-ben, a második 1802-ben. Érsemjén, in agro Bihariensi

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A NORDIC BÁR – Marosvásárhely, November 7. negyed, 1989. December 22. utca 4. szám, az Unickal szemben, a Catena gyógyszertár mellett – alkalmaz **BÁROSNÓT**. Érdeklődni a bárban vagy a 0744-613-505-ös telefonszámon. Vonzó bérezés! (sz-I)

A DALLAS BÁR – Maroszentgyörgy, Transilvania utca 77 A, a fürdőnél, a sarkon, a körforgalom mellett – alkalmaz **BÁROSNÓT**. Érdeklődni a bárban vagy a 0744-613-505-ös telefonszámon. Vonzó bérezés! (sz-I)

Az egyetemi hallgatók figyelmébe!

Tájékoztatjuk az egyetemi hallgatókat, akik ingyenes bérletre jogosultak, hogy az új bérleteket személyesen vehetik át szeptember 30-ától – az új Studcarddal egyszerre –, a Mihai Eminescu Ifjúsági Házban, az alábbi iratok alapján:

- személyazonossági kártya
- a 2019–2020-as tanévre láttamozott lecke-könyv (carnet de student).
- A régi bérletek október 15-ig érvényesek.

A Siletina Impex Kft. –
Helyi Közszállítási Rt. Társulás vezető testülete

A diákok figyelmébe!

A Siletina Impex Kft. – Helyi Közszállítási Rt. Társulás értesíti a marosvásárhelyi lakhelyű diákokat és szüleiket, hogy a már kiváltott, minden vonalra érvényes ingyenes autóbusszbérletek a jogosultak számára érvényesek maradnak a 2019-2020-as tanévben is.

Azok a tanulók, akiknek nincs bérlet a birtokukban, de jogosultak a kedvezményes utazásra, jelentkezhetnek a Tudor negyedi (Favorit) és a Béga utca 2. szám alatti buszjegyirodánál.

Szükséges:

- a diák személyazonossági igazolványának másolata
- a szülő/gyám személyazonossági igazolványának másolata, ha a diák 14 éven aluli
- a 2019–2020-as tanévre érvényes iskolai igazolás
- a bérlet/igazolvány ellenértéke (10 lej)

A vezetőség

MAROSVÁSÁRHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS

előléptetési vizsgát szervez a következő szerződéses vezetői tisztségre Marosvásárhely Megyei Jogú Város polgármesteri szakapparátusa, valamint a marosvásárhelyi helyi tanács alárendeltségébe tartozó közszolgáltatások keretében:

– igazgatóhelyettes – városi közhasznú szolgáltatások osztálya

A megüresedett szerződéses állás betöltéséhez a pályázóknak teljesíteniük kell az utólag módosított és kiegészített 2011. évi 286-os számú kormányhatározatban jóváhagyott keretszabályozás 3-as cikkelyében előírt feltételeket.

A tisztség betöltésének általános feltételei:

– felsőfokú közgazdasági tanulmányok, a szolgáltatások és a turizmus szakterületén szerzett licencköveléssel;

– legalább 7 éves szakmai gyakorlat.

A tisztség betöltésének sajátos feltételei:

– mesteri oklevél közigazgatási menedzsment szakterületen

– oklevél – közbeszerzési szakértő

– legalább 7 éves szolgálati idő vezetői tisztségben

– turisztikai tevékenységi bizonyítvány (brevet) – turisztikai menedzser.

A versenyvizsgát (írásbeli vizsga) Marosvásárhely Megyei Jogú Város Győzelem tér 3. szám alatti székhelyén szervezik, a következő versenynaptár szerint:

– 2019. október 22., 12 óra – a jelentkezési iratcsomók benyújtási határideje

– 2019. október 29., 10 óra – írásbeli/gyakorlati vizsga

– 2019. november 4., 10 óra – interjú.

A versenyvizsgálóhoz szükséges iratok jegyzéke és a bibliográfia megtalálható az intézmény honlapján, a www.tirgumures.ro elérhetőségen.

További információk Marosvásárhely Megyei Jogú Város Győzelem tér 3. szám alatti székhelyén, a 85-ös irodában és a versenybizottság titkáránál a 0265-268330-as telefonszám 110-es mellékén igényelhetők.

Dr. Dorin Florea polgármester

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó		• Emma vendéglő,	- 0740-083-077	- 0265/311-862
- információ	- 118-932	hidegtalák készítése	- 0365/404-664	• Maros megyei RMDSZ
- általános	- 118-800	• Prefektúra	- 0265/266-801	- 0265/264-442
• Központosított ügyelet		• RDS-RCS	- 0365/400-401	- 0265/262-907
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,			- 0365/400-404	• Thomas Hux sofőriskola
Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929	- 0741-235-239,
• Rendőrség	- 0265/202-305	- vidék	- 0265/269-667	- 0365/882-842
• SMURD (betegekkel		• Delgaz Grid	- 0265/200-928	
kapcsolatos információk)	- 0265/210-110		- 0800/800 928	
• Sürgősségi szolgálat:		• Aquaserv:		
- gyermekeknek	- 0265/210-177	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702	
• Optika-Optofam	- 0265/212-304	- közönségszolgálat	- 0265/208-888	
	- 0265/212-307	- központ	- 0265/208-800	
	- 0265/250-120	• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 08008 208-888	
	- 0265/263-351	• Vasútállomás	- 0265/254-625	
• Optolens szemsebész	- 0265/263-351	• Távolági buszjárat	- 0265/236-284	
• Marmed	- 0265/250-344	• VIII Kft.: temetkezés, segélyintézés	- 0265/237-774	
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658	(0-24 óra), professzionális balzsamozás		
	- 0729-024-380	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119	
Labor	- 0751-114-307		- 0744-282-710	
e-mail: marmed@armed.ro ,		• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865	
www.marmed.ro		koporsók, kellekék,	- 0745-606-215	
• Dora Optics	- 0733-553-976	koszorúk	- 0745-606-269	
• Dora Medicals	- 0265/212-971	és halottszállítás	- 0758-047-604	
• Radiológia, echográfia		• Melinda temetkezés	- 0741-615-661	
Dr. Jeremiás István	- 0265/222-446	Onești tér 12. sz., a Litoral mögött,		
• Lézerakupunktúra	- 0722-885-851	teljes körű szolgáltatás	- 0740-263-907	

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

ADÁSVÉTEL

ELADÓ ház a Tudorban, a Muncii utca 24/11. szám alatt. Tel. 00-36-20-986-3208. (1/4640)

ELADÓ 2 szobás tömbházlakás a Szabadság utcában. Tel. 0756-911-928. (10/4675)

MINDENFÉLE

KÉSZITÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (14/4654)

TETŐFEDÉST, szigetelést és bármilyen kisebb javítást vállalunk. Tel. 0744-227-906. (1/4709-1)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, cserépforgatást, csatornakészítést, csatornájavitást, bádógosmunkát. Tel. 0751-688-336. (8/4554-1)

MEGEMLÉKEZÉS

Szívünk mély fájdalommal, a hiányérzet örök küzdelmével emlékezünk **AMBRUS IRÉNKÉRE** szül. Szabó halálának ötödik évfordulóján. Jóságos és szerető lényének áldott emlékét szívünkben örökké megőrizzük. Nyugodj békében, drága Nagyika! Szeretted. (1/4683)

ELHALÁLOZÁS

Tisztelettel értesítjük a rokonokat és ismerősöket, hogy **prof. dr. DIENES SÁNDOR** búcsúztatása október 5-én, szombaton 14 órakor lesz a római katolikus temető felső kapujánál. Temetése október 7-én, hétfőn 13 órakor lesz Kolozsváron, a Házsongárdi temetőben. A gyászoló család. (2/4710-1)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy özvegy

ERDEI ETEL

nyugalmozott bírónő, a drága édesanya, nagymama és dédnagymama, életének 85. évében, hosszú betegség után, 2019. október 4-én elhunyt. Temetése október 7-én, hétfőn délután 1 órakor lesz a református temetőben, református egyházi szertartás szerint. Gyászoló szerettei: ETEL, Tamara, Ágnes, Olívia. (6/4717-1)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, a cserefalvi születésű nyárádszentlászlói

DEBRECZENI KÁLMÁN

életének 79. évében, hosszú súlyos betegség után csendesesen megpihent. Temetése 2019. október 6-án, vasárnap 13 órakor lesz a nyárádszentlászlói gyászház-tól, református szertartás szerint. Nyugodjon békében! Gyászoló szerettei: felesége, Mili, lánya, Farkas Emília és családja, fia, Attila és családja. (sz.-1)

RÉSZVÉNYILVÁNÍTÁS

A Studium-Prospero Alapítvány kuratóriuma és munkatársai, részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak prof. dr. DIENES SÁNDOR elvesztése miatt, akinek orvosi, kutatói, tanári munkássága és életpályája példaértékű. Nagy tisztelettel és kegyelettel emlékezünk a professzor úrra. Nyugodjon békében! (21643-1)

Hűséges kórustagunk, **SIKLÓDI EMIL** elhunyt. Alkalmával őszinte részvétünket fejezzük ki és vigasztalást kívánunk a gyászoló családnak. A Psalmus kórus. (sz-1)

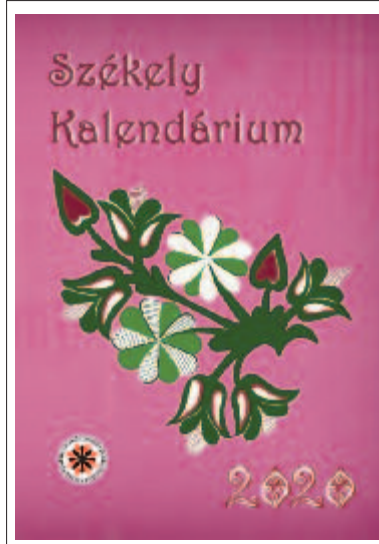
Fájdalommal értesültünk barátnőnk, **ERDEI ETEL** haláláról. Emlékét szeretettel megőrizzük. Hozzártartozóinak vigasztalódást kívánunk. A Harmónia klub tagjai. (-1)

Szerzetesek asztalánál
La masa călugărilor

A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum vándorkiállítás
Expoziție itinerantă a Muzeului Maghiar al Comerțului și Turismului

Maros Megyei Múzeum, várbeli épülete.
2019. szeptember 27. – december 18.
Muzeul Județean Mureș, clădirea din cetate.
27 septembrie – 18 decembrie 2019

Szerzők:

Megjelenés előtt a 2020-as Székely kalendárium

November elején kerül a könyvesboltokba és a lapárudákba a Székely kalendárium 2020-as kiadása. Fő témavonulatát ezúttal Székelyföldnek a 80 évvel ezelőtti, a „kicsi magyar világ” kezdetét jelentő visszatérése képezi, de természetesen a megszokott rovatok sem hiányoznak belőle. Székelyföld ételkultúrája, sajátos receptjei ismertetése mellett a szerkesztő külön fejezetet szentel a pizstrágnak, illetve a pizstrángfogyasztásnak, de gyógynövényekről, erdei gombákról, régi és élő népszokásokról egyaránt szó esik a 336 oldalas, teljesen színes kiadványban. Kiderül, milyen székely kötődése volt Horthy Miklósnak, miként sikerült megmenteni a székely határőrök harci kürtjét az Uz völgyében, mit jelent az „ájos fül” a gyimesi csángóknál. Azt is megtudjuk, mennyire boldogok a székelyek – ennek fokozásához pedig megannyi viccel, góbésággal, anekdotával járul hozzá a 2020-as Székely kalendárium.

Pirinyó fergeteges játékfelhívása óvodai és kisiskolai közösségek számára

Érzelemlufik – Az érzelmi intelligenciát fejlesztő társasjáték
– a Meselánc és a Kobak Könyvesbolt közös pályázata –

Fedezzük fel együtt érzelemlufink színes csokrát, annak minden egyes érzelmének sajátosságával, Pirinyó manóvilágán keresztül!

Ajánlott korosztály: 5 – 8 év.

Pályázati felhívás a Maros megyei óvodai és kisiskolai közösségek számára, a Meselánc – irodalmi és dramaturgiai gyerekfoglalkozások szervezője, valamint a Kobak Könyvesbolt együttműködésében. Nevezeték be és nyerjétek el szőnyeg méretű (közel 9 négyzetméternyi), szórakoztató és érzelmi intelligencia fejlesztő társasjátékunkat, valamint a játékot inspiráló 5 kötetnyi Pirinyó könyvsomagot!

Benevezési díj: 120 lej közösségenként

Amit MI NYÚJTUNK cserében:

Minden benevezett közösségbe ellátogatunk irodalmi gyerekfoglalkozásainkkal (időtartam: 1,5 óra), melyeket a gyerekek a Kobak Könyvesboltból is ismerhetnek már, esetleg a Négyszögletű Kerek Erdő nyári irodalmi természetjáró táborunkból hallottak már felőlünk.

A novemberi könyvvásár keretében sorshúzással döntjük el, ki lesz a pályázati felhívás nyertes közössége.

Játsszunk együtt!

ÉRDEKLŐDÉSI ÉS BENEVEZÉSI LEHETŐSÉG:
mail: trombitas.m@gmail.com
tel: 0741533293
facebook: Bota Trombitás Melinda
benevezési határidő: 2019. október 14.

therezia
25 éves/ani

GAGA
20 éves/ani

Fluorid/Invitaji
Szabó Előd és a Titan zenekar
Iakab Csaba és zenekara
DI Andrei Chelbezan
Janicsák Vica
Vizi Imre
Koszika

2019. október 14-én, hétfőn este 7 órától, Marosvásárhely, Sportsarnok, 14 octombrie, luni ora 19, Sala Sporturilor, Tg. Mures.

A belépés a GAGA ajándéka
Intrare liberă

HITÉLET
vasárnap 1730
Sajo Norberttel

ETV TELEVIZIÓ

A marosvásárhelyi APICOLA KFT. méhészsakképzést indít

A képzést elvégzők a Munka-, Családügyi és Eesélyegyenlőségi Minisztérium, valamint a Tanügyi, Kutatási és Ifjúságügyi Minisztérium által akkreditált bizonyítványt kapnak. Feliratkozni a kft. székhelyén lehet, Marosvásárhelyen, az 1918. December 1. út 35. szám alatt, október 31-ig.

Az iratkozáshoz szükséges iratok:

- a személyazonossági másolata
- végzettséget igazoló diploma, vagy legalább a VIII. osztály elvégzését igazoló irat
- orvosi igazolás

Részvételi díj 450 lej, diákoknak és egyetemistáknak 400 lej.

Cristina Cojocar u igazgató

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Târgu Mureș 88.1, Szovata 102.1
Marosvásárhely 88.1, Szovata 102.1
r . a . d . i . o

GAGA

Reghin 94.7, Sibiu 104.3
Gușărzeghe 94.7, Sibiu 104.3

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

NON STOP állunk rendelkezésedre!

Marosvásárhelyi Rádió Románia
96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyradio.ro